

אירועי טנטורה חשובים מכל היסטוריון או שופט

מאת: -----
תאריך: 02/01/2001

בתגובה על הידיעה "ההיסטוריון יתנצל: לא היה טבח בטנטורה" מאת אסף ברגרפרינד ("הארץ", 22.12)

ב-1997 התחלתי במחקר על "יציאת הערבים מכפרים בכרמל הדרומי ב-1948". מטרת העבודה, בהתייעצות עם מורי, היתה כפולה. יעד ראשון - בדיקה מיקרוהיסטורית של יציאת הערבים ב-1948. מאחר שהמחקר המאקרוהיסטורי הותיר חללים ריקים רבים נזקקתי לעדויות שבעל-פה - היעד השני.

בחרתי חמישה כפרים ובראיונות שערכתי עלה מעדויות לא מעטות, כי לאחר הקרב בטנטורה בוצע מעשה הרג בגברים מן הכפר. העדויות היהודיות לכך מעטות ופחות חדות, בעוד שהעדויות הפלשתיניות התייחסו ברובן בצורה ישירה וברורה יותר למעשה ההרג.

כחוקר נדמה לי כי הייתי בין הראשונים, ואיני מתחרט על כך, שהעניקו משקל שווה לעדויות פלשתיניות ויהודיות.

לא קבעתי עמדה בעבודתי בנוגע לאירועים עצמם. לא זו היתה מטרתה. חזרתי והבהרתי כי מרוב העדויות הפלשתיניות, על הסתירות ביניהן ובתוכן, ובמעט מהעדויות היהודיות, עולה שמעשה קשה התרחש לאחר הקרבות בטנטורה. זוהי לא עבודה על "הטבח בטנטורה". זוהי עבודה שעסקה בחקר האירועים בחמשת הכפרים במלחמת 1948, מלחמת קיום יהודית במלוא מובן המלה, וגם "נכבה" (אסון) לערבים. עדויות וסיפורים אישיים, וכן גם ה"סיפר" הקולקטיבי, לעתים מעורבים אלו באלו, אך זהו טבען של עדויות בעל פה.

מרשימת בוגרי האוניברסיטה 1999 למד העיתונאי אמיר גילת, שאותו הכרתי באוניברסיטה, כי השלמתי את התואר. מאחר שהתעניין בעבודתי, מבלי לדעת במה היא עוסקת, מצא אותה בספריית האוניברסיטה, קרא והחליט לכתוב על אודותיה.

כתבתו עוררה התעניינות עצומה בעבודה ובי בארץ ובעולם, וכחמישה ימים לאחר מכן לקיתי באירוע מוחי ואושפזתי בבית חולים הלל יפה לימים מספר. שוחררתי מבית החולים עם תרופות והוראות, אך נותרו סימנים. מפעם לפעם תוקפת אותי מעין חולשת דעת שמותירה אותי חסר יכולת לתפקד לשעה, שעתיים או יותר.

תביעת הדיבה שהגישו נגדי אנשי "אלכסנדרוני" הכניסה אותי לתחומים זרים ומוזרים לי. דרישות ולחצים שונים לחלוטין מן התחום האקדמי המוכר לי. לא השלמתי ואיני משלים עם הרצון לשפוט עבודה אקדמית בבית המשפט, כשאני בטוח כלל שלבית המשפט כלים מתאימים לכך.

במהלך המשפט, במצב של עייפות ולחץ, באחד מלילות השבוע שעבר, לאחר חמש וחצי שעות של משא ומתן מתיש, אחזה בי ברגע מסוים חולשת הדעת שגרמה לי, בסופו של דבר, לחתום על מכתב שעם תוכנו איני יכול לחיות.

למחרת בבוקר, לאחר ליל שימורים - חזרתי בי מהחלטה זו והתייצבתי מחדש בעמדותי הראשונה וביקשתי מעורך הדין לבטל את המכתב. האמירה השגויה במכתב סיימה "טכנית" משפט שהחל. אין ולא יכול להיות בה דבר המבטל עדויות שאספתי או מאורעות שבבסיסן.

נושא "טנטורה" גדול וחשוב יותר מכל היסטוריון ושופט גם יחד, חרף חתימתי השגויה. שגיתי כשנכנסתי למו"מ הזה ללא עורכי הדין שלי, ואף יותר כשבטרם חתימה לא הראיתי להם את הנוסח כדי להחזירני, איכשהו, אל חושי. האם שגיאות אלו יש בהן כדי להשפיע במשהו על העדויות שהוקלטו על ידי? בשום פנים ואופן.

שופטת בית המשפט המחוזי בתל אביב סירבה לבקשתי לבטל את המכתב השגוי ואערער על החלטתה אצל שופט אחר, עד שתקבל הבקשה.

תדי כ"ץ

קיבוץ מגל

*בתגובה על "איפה היתה האוניברסיטה במשפט טנטורה" מאת ברוך קימרלינג ("הארץ", 26.12)

בעקבות פסיקת בית המשפט, שבה חויב מי שהאשים לוחמים בחטיבת אלכסנדרוני בטבח 200 מתושבי טנטורה במלחמת העצמאות לחזור בו מדבריו חסרי השחר, מעלה ברוך קימרלינג שאלה עקרונית: "באיזו מידה עבודת מחקר ניתנת לשיפוט חוזר על ידי בתי המשפט?"

קימרלינג סבור כי "נכונות בית המשפט לדון בתוצאות מחקר שכבר עבר שיפוט מדעי של אנשי מקצוע מוסמכים הינה בעצם שפיטה מחדש על ידי בית המשפט". מדוע פסולה שפיטה חוזרת על ידי בית המשפט? לפי קימרלינג, כל מחקר עלול לפגוע באינטרסים או במוניטין של מאן דהוא.

אין פסול בפגיעה באינטרסים או במוניטין של אדם, קבוצת אנשים, ארגון או מדינה, בתנאי שהדברים שהוטחו בנפגעים הינם מבוססים, נתמכים בעובדות בלתי מעורערות ועומדים באמת מידה מוכרת: אמת דיברתי.

אחי המנוח נמנה עם לוחמי חטיבת אלכסנדרוני. הוא היה גאה בשירותו הצבאי ובמעשיו במלחמת העצמאות. עליו ועל שאר לוחמי החטיבה הטיל חוקר כתם של רצח המוני. מן הפולמוס שהתעורר בעקבות מעשה זה התברר לכל בר דעת, כי מדובר בעלילת דם בלתי נסבלת.

אכן יש מקום להביע תמיהה על התנהגותה של אוניברסיטת חיפה: כיצד אושר "המחקר" השקרי, מי הם גורמים המעניקים גושפנקה אקדמית למעשה מחפיר שבגינו היה סטודנט מן המניין מוצא עצמו מורחק לצמיתות מכל מסגרת אוניברסיטאית. קימרלינג מגדיל לעשות. במאמרו הוא מבקש למנוע מאנשים שנפגעו קשות ממעשה נבלה מלהילחם על טיהור שמם. הכל בשם הפקרות במסווה אקדמי.

מרדכי צבי

רמת גן

*לו ברוך קימרלינג היה נוכח בדיוני בית המשפט בנדון, תהייתו על החלטת כבוד השופטת דרורה פלפל לא היתה עולה כלל.

מעניין היה לשמוע את הסבריו המגומגמים של החוקר תדי כ"ץ בזמן שהעיד וענה לשאלות של עורך הדין גיורא ארדינסט מטעם התביעה על השוני המוחלט והאי התאמה בין הקלטות, התמלילים שנעשו מהן והכתוב ב"עבודתו" של הנתבע. הקשר ביניהם אינו קיים או מקרי בלבד. גם השאלות שהוצגו בעקבות הדברים

שנאמרו והוקלטו בקלטות היו מגמתיות, כדי לקבל תשובות התואמות את נושא המחקר. עורך הדין של התביעה כן שמע את הקלטות והשווה אותן עם התמלילים ועם המוצר המוגמר והביא לפני בית המשפט את ההטיה המגמתית והשקרית. את אשר עשה עורך הדין ביסודיות לא טרחו המנחה של ההיסטוריון וראש החוג לעשות, ולא בדקו ולו גם חלק קטן מהחומר, בדיקה שהיתה מעלה מיד את הכזב בעבודה זו. כאן עולות שאלות בנוגע לאחריות המוסד האקדמי במתן תארים ובמתן אישור לעבודת בוסר שטחית כזאת. חייבת היתה להתבצע בדיקה של החומר המוגש מאחר שהוא לא התבסס אלא על עדויות בלבד. חובה על האוניברסיטה לגלות אומץ אקדמי ולהודות בטעות, לפסול את העבודה ולשלול את התואר ממחברה. אלי דובדבני
גני תקוה